

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 2 2 3 A 1 0 1 1 2

ZIMSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Interpretacija poljubnega (odlomka) umetnostnega besedila

Ponedeljek, 13. februar 2023 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.

Odlomka z navodili za pisanje interpretacije sta na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje dva odlomka z navodili za pisanje interpretacije. Napišite samo eno interpretacijo, vodeno (1.) ali samostojno (2.). Interpretacija naj obsega najmanj 400 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 30.

V preglednici zaznamujte izbrano interpretacijo z "x".

1.	2.

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite skladno s slovničnimi in pravopisnimi pravili, čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiva interpretacija bo ocenjena z 0 točkami. Osnutek interpretacije, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

1. Vodena interpretacija

Snežana Brumec: EDEN IZMED NAS (odlomek)

MED NEBOM IN ZEMLJO

Kalšek ga je prekinil: »Zdaj pa nehaj, Knap. Si uspešen pilot, naredil boš oficirski izpit in imel boš vse pogoje, da jo boš zasnužil.«

»To nič ne pomeni,« je nagnil Knap že četrto slivovko, »koliko bom pa zaslužil? Bela bo študirala umetnost, vajena je živeti na veliki nogi, nositi obleke po pariški modi in se gibati v beograjski visoki družbi. Ne bo mi kuhala žgancev in se stiskala z menoj v majhnem stanovanju.« Jezik se mu je že pijano zapletal, ker ni bil vajejen pijače.

»Imaš popolnoma prav, Knap,« je Vera še vedno vztrajala pri svojem, »poišči sebi primerno dekle, edino z njo boš srečen v življenju.«

»Pusti ga s temi svojimi nasveti, Vera. Kolikokrat sem ti že povedal, da je nasvete dovoljeno dajati samo nekomu, ki te prosi zanje ali pa je v smrtni nevarnosti. Za Knapa ne velja ne eno ne drugo. Kakšne so te ženske,« se je obrnil h Knapu, »pojdi, greva spat, pozno je že. Se boš jutri sekiral naprej.«

Že naslednje jutro pa je odneslo vse skrbi. Knap je užival. Užival je ves čas, tako v sladkem pričakovanju kot v samem srečanju z Belo, tako v pričakovanju letenja kot v samem letenju. In to mu je povsem zadoščalo. Z Belo se je srečeval na promenadi, kjer je v glavnem govorila ona. O tem, kako bo postal svetovno znan pilot, slaven, največji junak. Najboljši bo na vseh letalskih tekmovanjih. Dobival bo nagrade, časopisi bodo pisali o njem. Ona bo njegova muza, ki ga bo navdihovala, da bo poletel še više in se še osupljiveje zvrtil proti tlom. Živela bosta obsijana z junaštvom. V takih trenutkih je samo molčal in kimal z glavo kot otrok, ki mu pripovedujejo lepo zgodbo, v resnici pa jo je poslušal samo napol. Knap se je ob pogledu nanjo izgubljal v sanjarjenju, kako jo bo vzel v naročje, jo odnesel iz vrvečega sveta na poljano, kjer bi bila sama, poletel z njo v zrak, stran od vseh pogledov, ki so ga ovirali. Ponesel bi jo tja, kjer je on gospodar, kjer je njegovo cesarstvo. Bela je med pripovedovanjem pozdravljala mimoidoče, se ustavljala in prisrčno kramljala z njimi. Ponavadi ga je prijela pod roko, ko ga je predstavila z besedami: »To je slavni pilot Knap.«

V bližini Belinega doma sta imela svojo klop, pri kateri se je Bela ponavadi poslovila s hitrim *Na svidenje do jutri*. Samo enkrat je Knapa zaneslo, da jo je v navalu ljubezni skoraj malce grobo, močno potegnil k sebi in jo poljubil. Presenečena je za trenutek zadrhtela, se vznemirila, se mu najprej prepustila, že hip za tem pa se je odtrgala od njega. Obrnila se je in brez besed odšla. Knap pa je še dolgo občutil njene tople ustnice.

(Vir: Snežana Brumec: Eden izmed nas. Ljubljana: Beletrina, 2020. 40–41.)

NAVODILA

- Opredelite odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite.
- Razložite različna pogleda Knapovih prijateljev na ljubezensko zvezo med pilotom in Belo. Zakaj je Knap zaskrbljen? V čem se njegovo razmišljanje o prihodnosti razlikuje od Belinega? Citirajte poved, ki izraža Knapov pogled na prihodnost.
- Povzemite ugotovitve in izrazite svoje mnenje o Belinih pričakovanjih. Ob primeru iz življenja presodite, kako lahko posameznik uresniči svoje načrte in pričakovanja.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte slovnična in pravopisna pravila ter slogovno ustreznost.

2. Samostojna interpretacija

Vinko Möderndorfer: NAVODILA ZA SREČO (odlomek)

Pravzaprav je že nekaj časa govoril malce zmedeno. To so opazili vsi. In še nekaj so opazili: vse večkrat so ga zalotili, da govori sam s sabo. Na glas. Sprva so to razumeli kot starčevsko posebnost, nekakšno simpatično bizarnost, ki pride z leti, pozneje pa se jim je vse bolj zdelo, da je to del napredujoče bolezni. Pravzaprav je njegovi hčerki to povedal zdravnik, sicer očetov dolgoletni prijatelj, tudi akademik in priložnostni pisatelj.

Hčerka je bila zaskrbljena, saj je oče začel tudi v javnosti govoriti na glas. In ne samo na glas. On je, kar je bilo najbolj neprijetno, glasno povedal, kar se mu je tisti hip motalo po glavi.

Nekega dne ga je peljala s sabo v nakupovalni center in on je nenadoma vprašal blagajničarko, tako da so ga slišali vse do konca vrste: *A mislite, da ste lepa?* Blagajničarka ga je pogledala: *Prosim?* On pa je nadaljeval: *Misli, da je lepa, pa ni čisto nič lepa. Anoreksična gravža. Samo pogledaš jo, pa vidiš, da je neumna in grda kot smrtni greh. Zares zelo suha prodajalka je zardela, hčerki, ki je stala pred očetom, je bilo tako neprijetno, da bi se bila najraje v zemljo udrla, začela je na ves glas blebetati: *Kateri izdelki so pa danes v akciji? A kava je? Ker prejšnji teden je bila, ampak je nisem vzela, danes pa bi jo, ali pa kaj drugega, imam dovolj pik, a še veljajo ...?* S čvekanjem vseh mogočih neumnosti je skušala prekriti očetove opazke. Vendar ni nič pomagalo. Oče se je zdaj obrnil k hčerki: *Res imam smolo. Grda prodajalka in butasta hčerka.**

Še bolj neprijetno je bilo, kadar je oče na ves glas povedal, kaj si misli o svojih dolgoletnih pisateljskih prijateljih, ki so se enkrat na mesec, vsak prvi torek, zbirali pri njem, v njegovi zares bogati knjižnici: *Vse življenje že gledam njegov netalentirani ksiht!* Očetov mladostni prijatelj, zelo slaven mladinski pisatelj, je samo začudeno pogledal. *Kaj me gledaš, tepec, petdeset let že pišeš, pa še zdaj ne znaš postavljati vejic. In njegove rime!* je vzkliknil, kot da pisatelja sploh ni zraven, *bombon-tombon, cvetica-sinica, sinička-plenička ... Za kozlat. Uničevalec otrok, pedofil, ne pa mladinski pisatelj!* Naslednji mesec je dolgoletni prijatelj, poznala sta se šestdeset let, telefoniral njegovi hčerki in sporočil, da ga ne bo, ker je hudo bolan. Da ga nikoli več ne bo.

In tako je pisateljeva hči odšla na posvet k zdravniku. *Zelo očitni znaki demence*, je oznanil zdravnik. Pa niso bili samo očitni znaki demence. Pisatelj, pravzaprav pesnik, je vse to govoril nalašč, pri polni zavesti. Vsaj na začetku je bilo tako. Začelo se je kot zavestna odločitev. Tako je mislil. Tako se je odločil. Nekega večera, ko je gledal zadnja poročila, ko je videl, kako se svet duši v krvi, kako politiki drug drugemu lažejo, kako človek ni nič vreden, kako ni nikjer več prostora za lepo, kako vse izgublja smisel ..., je nenadoma rekel, tudi na ves glas, čeprav je pred televizorjem sedel popolnoma sam: *Vse življenje sem skrival, kaj mislim. Ne bom več!*

(Vir: Vinko Möderndorfer: Navodila za srečo. V: Razglednica. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2018. 180–182.)

NAVODILA

Opreделите odlomek glede na **književno zvrst** in ga **povzemite**. **Izberite problem** oziroma prvine odlomka in ga/jo **razložite**. **Razlago utemeljite** s primerom iz odlomka. **Povzemite ugotovitve** in **napišite svoje mnenje** o problemu oziroma prvini v odlomku in na splošno. **Mnenje utemeljite** s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi izvirno naslovite.

Prazna stran